

Oponentský posudek
na disertační práci JUDr. Antona Tabačáka
„Česká národní banka a Národní plán zavedenia meny euro v Českej republike“

Autor si za téma disertační práce zvolil problematiku České národní banky a Národního plánu zavedení eura v České republice. Jako cíl práce si pak vytyčil „vypracování právního exkurzu a podání přehledu, primárně platné právní úpravy a sekundárně právní úpravy de lege ferenda, ohledně vztahu České národní banky a Národního plánu na zavedení měny euro v České republice.“ Volbu tématu lze považovat za velmi vhodnou, neboť se jedná o téma aktuální a hojně diskutované nejen v odborných kruzích.

První tři oddíly práce jsou stručným exkurzem do problematiky vzniku a vývoje centrálního bankovníctví, organizace, funkcí a zásad činnosti České národní banky a jejího vztahu k obchodním bankám. V dalším oddíle autor podává nástin evropské integrace s přihlédnutím ke zkušenostem České republiky a k integraci centrálního bankovníctví. V následujících dvou oddílech se autor zabývá strategií přistoupení k eurozóně a Národním plánem zavedení eura. V poslední části práce autor pojednává o přípravě finančního sektoru na zavedení eura. Autor se již v úvodu práce vyjádřil, že nepreferuje žádný z možných scénářů, které by mohly být realizovány v souvislosti se zavedením eura, ale ponechává rozhodnutí „na laskavém posouzení našich nástupců“ (s. 3). V závěru práce pak uvádí, že dle jeho názoru by České republice v současnosti přijetí eura neprospělo (s. 156).

K práci lze mít nejednu formální a věcnou připomínku. Ač se jedná o disertační práci, autor si nevytyčil metodu jejího zpracování. Práce nepřichází s novými pohledy a místy působí spíše dojmem informačního materiálu. Na řadě míst opakuje obecně známé skutečnosti (např. problém deficitu veřejných rozpočtů), aniž by je podrobovala hlubší analýze. Ač je Česká národní banka zmíněna přímo v názvu práce, není věnována dostatečná a soustředěná pozornost její současné a případné budoucí roli. Zásadní výtku lze mít také k pramenům práce. Ač se jedná o téma celoevropsky aktuální, autor pomíjí cizojazyčné prameny (s výjimkou několika slovenských dokumentů) a odbornou literaturu datovanou po roce 2008. Stupni disertační práce také stěží odpovídá forma a rozsah práce s poznámkovým aparátem. V práci jsou navíc obsaženy přímé citace a statistická data, aniž je uveden jejich zdroj.

Autor dále nepřilíh důsledně pracuje s faktografickými údaji. Řada nepřesností se nashromáždila již na úvodních stranách, např. k rakousko-uherskému vyrovnání došlo v roce 1867, ne v roce 1861 (s. 7), Národní banka pro Čechy a Moravu nepůsobila na celém území dnešní České republiky, ale pouze na území Protektorátu Čechy a Morava (s. 8), dle zákona 542/1992 Sb. nedošlo k zániku československé federace 1. ledna 1993, ale uplynutím 31. prosince 1992 (s. 8). Formální nedostatky podtrhuje anglické resumé, které neprošlo jazykovými korekturami (např. výskyt slovenských slov).

Za zmínku dále stojí, že některá tvrzení vyznívají ve vědecké práci poněkud nepatřičně, např. že „Česká republika je sebevědomý stát, a proto i přijetí společné měny euro (...) vyhodnotí tak, aby přineslo pro celý stát užitek.“ (s. 115)

Vzhledem k výše uvedeným výhradám lze mít důvodné pochybnosti o tom, zda předložená práce splňuje požadavky kladené na disertační práci. I přes tyto pochybnosti se však nevyslovuji proti konání obhajoby práce. V jejím rámci by se autor vedle zdůvodnění nedostatků práce a jejich vyvážení vynikající znalostí problematiky měl mimo jiné zaměřit na následující okruhy: (i) zhodnotit ve světle zkušeností Slovenska případná pozitiva a negativa spojená se zavedením eura v České republice a (ii) rozebrat, jak by se změnilo postavení a kompetence České národní banky v systému evropských centrálních bank přijetím eura.

V Praze dne 4. května 2011

JUDr. Ing. Karel Dřevínek, Ph.D. LL.M.